

REDUSERTE UTSLIPP FRA AVSKOGING (REDD)

15 - 20 prosent av verdens klimagassutslipp stammer fra avskoging og degradering av skog i tropene. En forslag om at land som reduserer disse utslippene skal få økonomisk kompensasjon har blitt en viktig del av forhandlingene om en ny klimaavtale.

Diskusjonen om reduserte utslipp fra avskoging i utviklingsland har vært del av klimaforhandlingene under FNs klimakonvensjon (UNFCCC) siden 2005. På partsmøtet i Montreal dette året (COP 12) fremmet regnskogslandene Papua Ny-Guinea og Costa Rica et forslag om at utviklingsland som reduserte utslipp fra avskoging burde kompenseres økonomisk. Dette dannet grunnlaget for det som nå har blitt til forhandlingene om "REDD" (Reduced emissions from deforestation and forest degradation) under en ny internasjonal klimaavtale.

Skal man klare å stoppe den globale temperaturstigningen under to grader må innholdet av klimagasser i atmosfæren stabiliseres raskt. REDD kan gi relativt raske kutt i utslippene fra skog, og vil dermed kunne spille en viktig rolle for å få til globale utslippsreduksjoner på kort sikt. Flere rapporter, blant dem den anerkjente Stern-rapporten, har dessuten vist at tiltak for redusert avskoging har lavere kostnad enn mange andre tiltak. Dette har gitt stor interesse for REDD som del av en ny klimaavtale. Mange vanskelige forhandlingsspørsmål er likevel fortsatt uløst.

HVEM SKAL BETALE?

Beregningene av hva det vil koste å stoppe avskogingsutslippene varierer fra under én til over 100 milliarder dollar i året. Uansett hvilket anslag som er riktigst, er det en stor utfordring å finne et system som sikrer at rike land legger nok penger på bordet.

Det opprinnelige forslaget fra Papua Ny-Guinea og Costa Rica gikk ut på at utviklingslandene skal belønnes med utslippskvoter som de kan selge til rike land. En slik markedsbasert REDD-mekanisme støttes av flere regnskogsland og av viktige industriland som USA og Australia. Et markedsbasert system kan sikre store inntekter til regnskogslandene. Dersom markedsordningen gjør det mulig for rike land å unngå deler av sine egne utslippsforpliktelser ved å kjøpe kvoter i regnskogsland blir imidlertid de totale utslippsreduksjonene mindre. Kombinasjon av lave forpliktelser til kutt i industrilandene og omfattende handel med skogkvoter internasjonalt, kan føre til at de totale utslippskuttene vil bli langt mindre enn det som er nødvendig for å unngå dramatiske klimaendringer.

Foto: Johan Wildhagen/Regnskogfondet

Fakta

En stor utslippskilde

Det knytter seg usikkerhet til størrelsen på utslippene fra avskoging, både fordi statistikken over verdens skoger er dårlig og fordi utslipp fra disse skogene kan være vanskelig å måle. Tallene varierer i ulike studier fra 25 % og ned til under 15% av verdens samlede utslipp. I FNs klimapanel 4. hovedrapport (2007), tallfestes utslippene fra avskoging og tilhørende arealbruksendringer til ca rundt 17 prosent.

Flere utviklingsland, blant andre Brasil, ønsker en ordning der rike land betaler inn til et internasjonalt fond for redusert avskoging uten at det selges kvoter. Norge vurderer muligheten for å kombinere forslagene om markedsløsninger og fond, og har forslått en REDD-ordning i tre faser, der de første to fasene ikke skal omfattes av kvotehandel.

VASKELIG Å MÅLE

Også tekniske vanskeligheter må løses før REDD kan iverksettes. Det er vanskelig å måle utslipp fra skog nøyaktig. Og selv om regnskogslandenes tekniske kapasitet for målinger av karboninnhold i skogen bygges opp, mangler ofte statistikk for hvor høye utslippene har vært tidligere. Et annet problem er såkalt lekkasje: Man kan beskytte et skogsområde, men risikere at avskogingen flyttes til et annet sted. Lekkasje innenfor et land kan unngås ved å måle avskoging på nasjonalt nivå i stedet for å betale for enkeltprosjekter.

AVSKOGING, SKOGVERN ELLER SKOGLANTING?

Hva slags tiltak som skal støttes gjennom REDD er også et vanskelig spørsmål i forhandlingene. Skal pengene bare gå til å redusere avskoging i land som har store utslipp fra dette i dag, som Brasil og Indonesia? Eller skal man også betale for at land som i dag ikke har stor avskoging (som noen land i Kongo-basengen) fortsetter å ta vare på skogen sin? Noen land, som Kina og India, ønsker også at REDD skal støtte planting av ny skog.

Foto: Carsten Thomassen

FOLK I SKOGEN

Mer enn 60 millioner urfolk er avhengig av skogen for å overleve. For å forhindre at REDD-tiltak undergraver lokalsamfunns rettigheter og livsgrunnlag er det viktig at skogens beboere får reell innflytelse på REDD-planer. Dette vil bidra til å sikre langsiktig bevaring av skogen. Urfolks rettigheter har imidlertid vært et betent tema i forhandlingene, ettersom land som USA og Canada ikke anerkjenner de viktigste internasjonale avtalene på området.

MER ENN KARBON

Ved å stanse ødeleggelsen av regnskog kan man oppnå både reduksjon i klimagassutslipp og bevaring av noen av landsjordas mest artsrike naturområder. Men det forutsetter at regelverket i en REDD-avtale utformes slik at det er bevaring av naturskog som kompenseres, ikke tømmerhogst eller omgjøring av naturskog til oljepalmer eller andre typer monokulturplantasjer. Hvis regelverket fra Kyoto-avtalen legges til grunn er det fare for konvertering til plantasjer i regnskogområder, med alvorlige konsekvenser for biologisk mangfold.

Fakta

Et enormt karbonlager

Skog lagrer karbon både i planter og i jordsmonn. Biomassen i verdens skoger lagrer 283 milliarder tonn (Gt) karbon. Tallet øker til 638 Gt om man tar med karbon i jordsmonnet. Verdens skoger lagrer dermed langt mer karbon som det som i dag finnes i atmosfæren. Når skogene hogges eller brennes slippes det lagrede karbonet ut i form av CO₂. Der regnskogen vokser i områder med torvmyr, såkalt "peat soils", slippes det i tillegg ut store mengder av klimagassen metan når skogen ryddes og skogbunnen dreneres.

Faktaarket er utarbeidet av Ellen Hofsvang og Bård Lahn, november 2009. Utgitt av Norges Naturvernforbund og Regnskogfondet, Grensen 9B, 0159 Oslo.
www.regnskog.no / www.naturvernforbundet.no

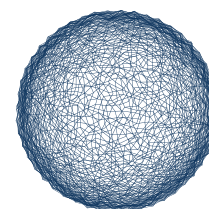
Hovedkilder til innholdet i dette faktaarket:
• IPCC: Climate Change 2007. The IPCC Fourth Assessment Report (2007)
• FAO: State of the World's Forest (2009)

HVA MENER NATURVERNFORBUNDET OG REGNSKOGFONDET?

- Kutt i utslippene fra avskoging (REDD) må komme i tillegg til strengere forpliktelser til utslippskutt i de rike landene, og dermed styrke muligheten for å nå togradersmålet. Det må ikke åpnes for handel med skogkvoter som erstatter utslippsforpliktelser i industrilandene.
- REDD må finansiere bevaring av naturskog og reduksjon av avskoging og skogferringelse på nasjonalt nivå, og ikke finansiere omgjøring av naturskog til plantasjer.
- En REDD-avtale må anerkjenne urfolks og lokalsamfunns rettigheter til den skogen de tradisjonelt har forvaltet og brukt. Involvering av lokalbefolkningen styrker muligheten for langsiktig bevaring av skogen.

Les mer om arbeidet for en ny internasjonal klimaavtale på www.cop15.no og www.regnskog.no

COP15
COPENHAGEN
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2009

www.cop15.no